

A versenyző kódja:			
1. Írjon I-t az igaz, H-t a hamis állítás elé a ☐ -be!		a	b
a) ☐ A római köztársaság választott tisztségviselői többnyire egy évet töltöttek jó fizetés fejében hivatalukban.		c	d
b) ☐ Az ókori Rómában a kereskedelemmel, adóbérlettel foglalkozó lovagok nem vettek részt a politikai életben.		e	f
c) ☐ A krüpteia azt jelentette, hogy a legértelmesebbnek látszó ifjakat időről időre szétküldték a falvakba, hogy írásra tanítsák a földművelőket.		g	h
d) ☐ A Laokoón–szoborcsoport tükrözi a Kr.e. V. században jellemző társadalmi harmóniát.		i	j
e) ☐ Rómában a consuli hivatalt a collegialitas, az annualitas és a választás intézménye jellemzi.		k	l
f) ☐ A Meroving - család tagja, Martell Károly letaszította a Karoling uralkodót a trónról, és megalapította a Német-római császárságot.		.../12	
g) ☐ Justinianus császár készítette el a római jog gyűjteményes összefoglalását, a Corpus Juris Civilist.			
h) ☐ A honfoglalás idején a letelepedés megszervezésében valószínűleg a besenyők játszottak fontos szerepet; ezt bizonyítja az is, hogy Csepel szigetén volt a szálláshelyük.			
i) ☐ A Magyarországon jellemző familiaritás a nyugat-európai hűbéri viszony megfelelője, hiszen a hűbéri viszonyt mindkét esetben szoros alá-fölérendeltségi kapcsolat jellemzi.			
j) ☐ Géza fejedelem elküldte követeit Quedlinburgba, I. Ottóhoz, hittérítőket kért, és ezzel megalapozta a keresztény vallás elterjedését Magyarországon.			
k) ☐ Az adószedés miatt gyakori volt országunkban a parasztok közös fedél alá költözése.			
l) ☐ Werbőczy Hármaskönyve csak a királyi városok lakóit tekintette polgároknak.			
2. KAKUKKTOJÁS		a2	b2
Húzza alá a sorba nem illő elemet! Választását röviden indokolja!		c2	d2
a) Cirill, Szvatopluk, Metód _____		.../8	
b) mecset, minaret, dóm _____			
c) nehézeke, fogasborona, nyakhám _____			
d) Vitéz János, Janus Pannonius, Szilágyi Mihály _____			
3. Írja soronként a közös jellemzőt az adatok utáni vonalra!		a	b
a) remek, mester, legény _____		c	d
b) Ozorai Pipo, Cillei Hermann, Stiboroci (Stiborci) Stibor _____		.../4	
c) a kassai Szent Erzsébet dóm, a Kolozsvári testvérek Szent György lovasszobra, Budavári Boldogasszony-(Mátyás-)templom _____			
d) Oláh Miklós, Galeotto Marzio, Antonio Bonfini _____			

4. Írja a forrásrészlet szerzőjének nevét az alábbi listából az idézet alatti vonalra!

Ij. Plinius, Thuróczy János, Caracalla, Szent László, Augustus, Luther Márton, Rogerius, VII.
Gergely, III. Ince, Szent István, Könyves Kálmán, Gardízi

- a) „Adományozom tehát a birodalomban élő valamennyi embernek a római polgárjogot, ... mert a sokaságnak nem csak viselnie kell mindent együtt, hanem immár a győzelemben is részesednie.”
- b) „Egyedül a római egyházat alapította maga az Úr. Egyedül a római pápát mondják ... egyetemesnek ... A római egyház még soha nem tévedett, az írás tanúsága szerint örökké tévedhetetlen lesz...”
- c) „Akik pogány szokás szerint kutak mellett áldoznak, vagy fákhöz, forrásokhoz és kövekhez ajándékot visznek, bűnükért egy ökörrel fizessenek.”
- d) „ ... bár ekkorra éhség gyötört ... erőt merítettünk...szemügyre vettük a tatároktól elpusztított vidéket... semmit sem találtunk csak ... a bazilikák és paloták szétrombolt ... falait.”
- e) „Elérkezett végre a félelmetes ostromhoz a beszercei gróf úr [Hunyadi János] ... csekély számú zsoldosa volt csak...magyarországi keresztet viselő népek verődtek össze Kapisztrán János fráter alatt...”
- f) „Tévednek tehát mindazok a búcsúhirdetők, akik azt állítják, hogy a pápai búcsú folytán az ember minden büntetésétől megszabadul – üdvözlül.”

a	b
c	d
e	f
.../6	

5. Minden sorban húzza alá azt az eseményt, amelyik előbb történt!

a) Magna Charta Libertatum kiadása	vagy	a Vata-féle pogánylázadás Magyarországon
b) a wormsi konkordátum	vagy	III. Béla uralkodása Magyarországon
c) az Aranybulla kiadása Magyarországon	vagy	az első egyetem létrejötte Magyarországon
d) az első rendi országgyűlés Franciaországban	vagy	az Árpád-ház kihalása
e) Luther Márton fellépése (a reformáció kezdete)	vagy	a Dózsa-féle parasztháború
f) nándorfehérvári diadal	vagy	Szulejmán hatalomra jutása

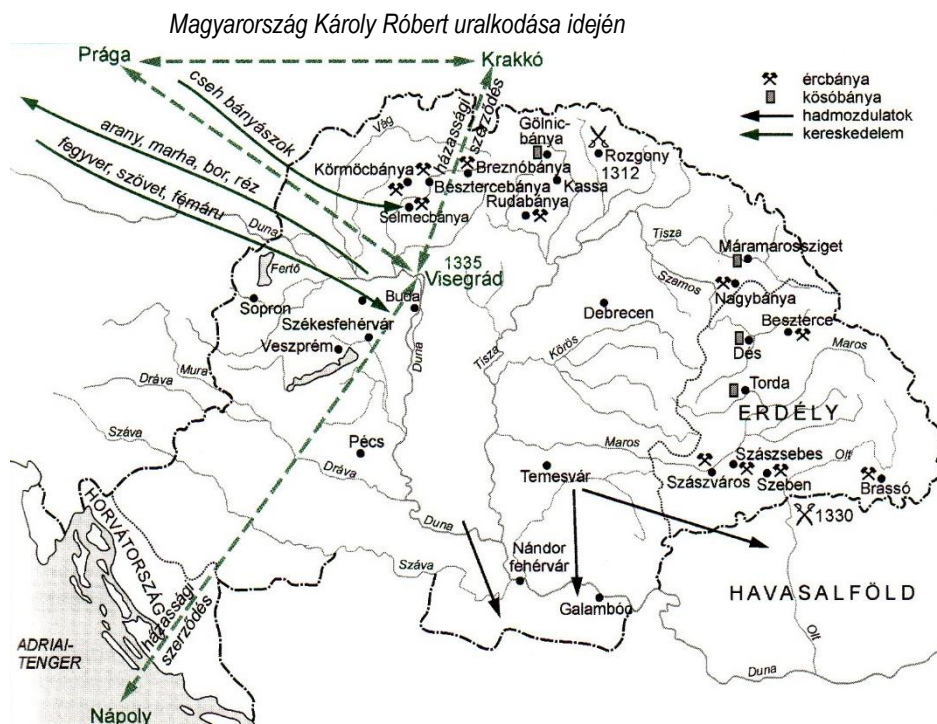
a	b
c	d
e	f
.../6	

6. Írja annak a történelmi személyiségnek a nevét a jellemzés előtti vonalra, akire a megállapítások jellemzőek!

- a) _____ Folytatta elődje politikáját. A bánok hatáskörét kiterjesztette a tenger mellékekre és megszüntette a dukátus (hercegség) intézményét... a magántulajdon védelmére vonatkozó törvényt is betartatja, de enyhít a büntetéseken. ...Létrehozott egy új püspökséget, Nyitra központtal. Nem engedélyezte a tudatlan papok működését, amivel az egyház színvonalának emelését kívánta elérni. Lemondott az investitúra jogáról is.
- b) _____ Domonkos-rendi szerzetes, aki szerzetestársaival azért indult útnak 1235-ben, hogy megtalálja az őshazában maradt őseinket.
- c) _____ Az ő műhelyében készült 1473-ban a Budai Krónika, más néven Chronica Hungarorum.
- d) _____ el-Fatih, a Hódító. 1456. július elején megkezdte Nándorfehérvár ostromát.

a	b
c	d
.../4	

7. A térképvázlat és saját ismeretei alapján válaszoljon az alábbi kérdésekre!

- a) Milyen intézkedéssel tette Károly Róbert érdekeltté a földbirtokosokat, hogy feltárják a területükön található nemesfém bányákat? _____
- b) Nevezzen meg két, a Felvidék területén található bányavárost! _____
- c) Dés, Torda, Máramarossziget, Gőlnicbánya területén milyen bányák találhatóak? _____
- d) A Felvidék területén található bányavárosokba milyen nemzetiségű szakembereket hívott az uralkodó? _____
- e) Melyik európai ország előzött meg bennünket az ezüsbányászat területén? _____
- f) A pénzverésnek melyik felvidéki város volt a központja? _____
- g) Milyen mintára készült a legnagyobb értékű pénzünk? _____
- h-i) Melyek voltak kisebb értékű váltópénzeink? _____
- j-k) Az 1335. évi királytalálkozón kikkel kötött kereskedelmi megállapodást Károly Róbert? _____
- l) Mi volt ennek a megállapodásnak a célja? _____
- m-n) Nevezzen meg három-három jellemző kiviteli és behozatali árut!
Kivitel: _____
Behozatal: _____
- o) A nyugati és északi irányú kereskedelemről a harmincadvással vagy a huszadvással növelte a király a kincstár bevételét? _____
- p) Jövedelmének növelésére milyen új adót vezetett még be? _____

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	n
o	p
.../16	

8. Hibás információkat tartalmaz az alábbi szöveg. Húzza alá a hibás részt, a táblázatba írja be a hibás és a javított változatot!

Figyelem! A táblázat sorainak a száma nem feltétlenül egyezik meg a hibás szövegrészek számával!

Zsigmond 1397-ben kötelezte a birtokosokat, hogy minden 20 jobbágytelek után egy gyalogost állítsanak ki... A gazdaság fejlesztésében és az uralkodói jövedelmek növelésében fontos szerepet szánt a szabad királyi városoknak, amelynek képviselőit 1415-ben tanácskozásra hívta. Minden királyi városnak pallosjogot adományozott, engedélyezte a falak építését .... 1397-ben engedélyezte tartozásaiқ kifizetése után a jobbágyoknak, hogy szabadon mesterséget válasszanak. Az 1410-es években I. Mehmed újra indította támadásait Magyarország ellen. Zsigmond felismerte, hogy aktív védelemre van szükség, ezért az ország déli határai mentén.

Hibás szöveg	Javítás

a	b
c	d
.../4	

9. REJTVÉNY

Írja be soronként a meghatározásnak megfelelő megoldásokat!

- a) Ezen a helyen gyülekeztek a radikális irányzathoz tartozó husziták.
- b) a püspök tanácsadó testülete/Magyarországon 1874-ig hiteles helyként is működtek.
- c) Nagy Lajos király ide vezetett kétszer hadjáratot.
- d) Ókori görög nehézfegyverzetű gyalogos katona.
- e) Mátyás seregének „jellege”.
- f) Egyes keleti országok, főként a Török Birodalom uralkodóinak címe.
- g) A királyi birtokok, a kincstár jövedelmeit kezelte. A XIV. századtól a tárnoki városok peres ügyeiben ítélkezett.

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)
- f)
- g)

h)

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
... / 10	

i-j) Magyarázza röviden a függőleges oszlopban található történelmi fogalmat!

.....

10.

a) **Húzza alá a megadott elemek közül azt a kettőt, amely a huszita harcmódorra jellemző!**

banderiális hadsereg, páncélos lovashadttestek, harci szekerek alkalmazása, teknősbéka alakzat

b) **Húzza alá a megadott elemek közül azt a kettőt, amely jellemző az iszlám vallásra!**

A bűnbocsánat elve, a szentek tisztelete, engedelmességet és beletörődést követel, harcot hirdet a „hitetlenek” ellen, Mohamedet istenként tiszteli

a b

.../2

11.A **Egészítse ki az alábbi táblázatot!**

történelmi helyszín	esemény	időpont	név
Muhi	a)	b)	IV.Béla
Rozgony	Károly Róbert döntő győzelme az Abákon	c)	Károly Róbert
Bécs	d)	1485	Hunyadi Mátyás
e)	f)	1526	II.Lajos, Tomori Pál - Szulejmán

a b

c d

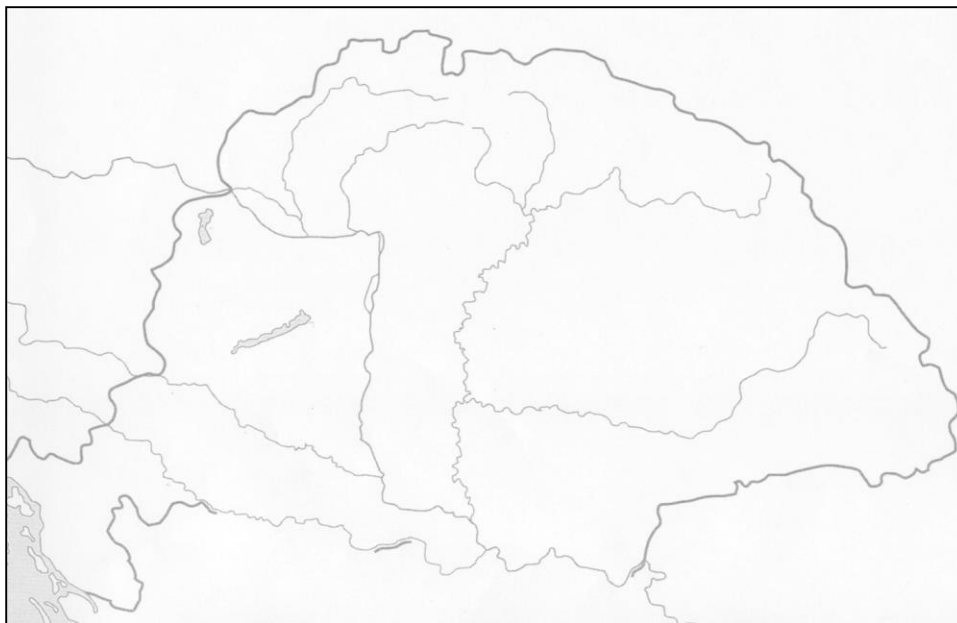
e f

g h

i j

.../10

11.B **Jelölje a helyszíneket kezdőbetűjükkel a mellékelt kontúrterképen!**

12. Készítsen rövid szócikket egy történelmi lexikonba Werbőczy Istvánról!

a b

c d

.../4

13.

Mátyás-templom

Nyírbátor: református templom

a b

c

.../3

1. kép (<http://www.sze.hu/muvtori/belso/stilusok/gotika/gotikauij.htm>) (2014-02-12)
2. kép <http://www.sze.hu/muvtori/belso/stilusok/> (2014-02-13)
3. kép <http://www.verslista.hu/muveszetek/3stilus/04renesans/4epitesz.htm> (2014-02-13)

- a) Miért nem illik a sorba a firenzei dóm? _____
- b) Ki alkotta a dóm kupoláját? Húzza alá a nevét! Lorenzo Ghiberti, Vitruvius, Filippo Brunelleschi
- c) Nevezze meg az első képen látható templom két jellemző stílusjegyét!
_____

14. ESSZÉ – A mellékelt források és saját ismeretei alapján mutassa be Hunyadi Mátyás gazdaságpolitikáját! Röviden szóljon a településszerkezetről is!

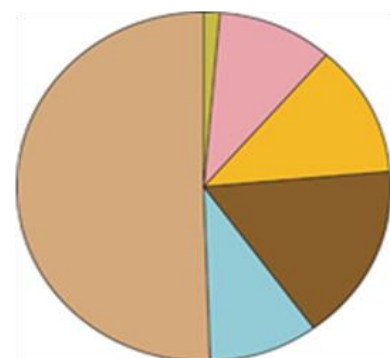
Mátyás aranyforintjai

„Mátyás trónra kerülésekor a kincstár éves bevétele nem sokkal haladhatta meg a 110-120 ezer forintot. Harminckét éves uralkodása alatt Mátyásnak sikerült elérni, hogy ez a szám a sokszorosára emelkedjen. Az ismert adókvetések átlagát véve alapul illetve a cseh és osztrák tartományok nélkül ez az összeg évi 628000 forint körül lehetett, a leggazdagabb években 900000 aranyforintra tehető. Ez még így is jóval szerényebb volt, mint a kor nyugati nagyhatalmai (Velence 1000000, az Oszmán Birodalom 1800000, a Francia Királyság 4000700 forintnyi éves jövedelemmel rendelkezett).” (tankönyvi szöveg)

„A középkor végi Magyarország népessége egyenlőtlenül oszlott meg ... az ország legsűrűbben lakott részei...a Dél-Dunántúl, a Szerémség és Szlavónia voltak... 1390-1440 között 17, 1490-1526 között 29 olyan mezővárosról maradt adat, amelyekben 400-nál több lakos élt...Mátyás uralkodásától erősödött Buda országos kereskedelmi jellege.”

(Engel Pál-Kristó Gyula-Kubinyi András: Magyarország története (1301-1526). Bp. Osiris, 1998.pp.280-282.)

Rendkívüli hadiadó	250 ezer arany
Városok és szászkok	47 ezer arany
Só	80 ezer arany
Pénzverés és bányakamarák	60 ezer arany
Koronavám	50 ezer arany
Zsidók és oláhok ötvenede	6 ezer arany

